Esityksen tausta ja tavoitteet

- Tulorekisterin käyttöönotossa on ilmennyt eri asteisia ongelmia olennaisesti isommassa mittakaavassa kuin mitä laajapohjaisen etukäteisvalmistelun perusteella oli odotettavissa.
- Osa hankaluuksista aiheutuu lainsäädännöstä ja siellä säädetyistä tarpeettoman tiukiksi koetuista ilmoittamisen määräajoista ja tietyistä ilmoittamisrajoista.
- Esityksellä pyritään helpottamaan näitä hankaluuksia tulorekisterihankkeen saaman palautteen, julkisuudessa käydyn keskustelun sekä hallitusohjelman kirjausten pohjalta:
  - ”Selvitetään tulorekisterin käyttöönotossa ilmenneet ongelmat ja korjataan niitä, jotta helpotetaan pienyrittäjien ja kansalaisjärjestöjen toimintaa.”
  - ”Selvitetään ja poistetaan pikaisesti muun muassa tulorekisterin aiheuttama tarpeeton kansalaistoimintaa häiritsevä hallinnollinen taakka pienille yhdistyksille.”

Esityksen keskeinen sisältö

1) *Pienet kilpailupalkinnot rajattaisiin ilmoittamisvelvollisuuden ulkopuolelle*

- Vuoteen 2018 asti Verohallinnon päätöksellä oli rajattu kilpailupalkintojen ilmoittamisvelvollisuutta, jos samalle saajalle maksettujen palkintojen yhteisarvo oli enintään 100 euroa vuodessa.
- Tulorekisterissä rajat eivät voi olla vuosikohtaisia, koska ilmoittaminen on ajantasaista ja maksukohtaista. Lisäksi vuosirajan asettaminen edellyttäisi kuitenkin henkilötietojen keräämistä jokaisesta palkinnosta, jotta vuosirajan täyttymistä voitaisiin seurata.
- Ehdotetaan VML 15 § :ään lisättäväksi säännöstä, jonka perusteella kilpailupalkinnot ilmoitettaisiin tulorekisteriin jatkossa vain, jos palkinnon arvo on enemmän kuin 100 euroa. Raja koskisi sekä raha- että tavarapalkintoja.
- Palkinnon saajan olisi itse ilmoitettava palkinto omalla veroilmoituksellaan, koska palkinto ei kuitenkaan olisi saajalleen verovapaata tuloa.

Esityksen keskeinen sisältö

2) Luontoisetujen ilmoittamisaikaa pidennettäisiin

- Luontoisetujen ilmoittamisaika, pääsääntöisesti 5 päivää rahapalkan maksamisesta, on koettu pulmallisen lyhyeksi, minkä seurauksena luontoisetuja koskevissa tiedoissa on runsaasti virheitä, joiden jälkikäteinen korjaaminen on työlästä ja saattaa jäädä tekemättä kokonaankin.
  - Tällä hetkellä ilmoittaminen on sallittua viimeistään seuraavan kuukauden viidentenä päivänä vain tapauksissa, jossa rahapalkkaa ei makseta lainkaan saman kalenterikuukauden aikana.
- Lisäksi on osoittautunut, että useat työnantajat ovat aiemmin käsitelleet luontoisedut kyseisen kuukauden rahapalkan yhteydessä siitä riippumatta, onko rahapalkka maksettu saman vai seuraavan kalenterikuukauden aikana.
  - Tietyn kuukauden ravintoedun todellinen määrä ei usein edes voi olla tiedossa ennen ko. kuukauden päättymistä.

Esityksen keskeinen sisältö

2) Luontoisetujen ilmoittamisaikaa pidennettäisiin

- Ehdotetaan, että tietyltä kuukaudelta annetun luontoisedun voisi aina ilmoittaa viimeistään seuraavan kuukauden viidentenä päivänä siitä riippumatta, missä vaiheessa kuukautta rahapalkka on maksettu.
- Lisäksi ehdotetaan, että luontoisedun voisi ilmoittaa sen kertymiskuukautta seuraavan kuukauden (ja vuodenvaihteen tilanteessa myös seuraavan verovuoden) tuloksi, jos kertymiskuukaudelta maksetaan rahapalkkaa seuraavan kuukauden aikana. Ilmoitus olisi tällöin annettava viimeistään viimeksi mainittua kuukautta seuraavan kuukauden viidentenä päivänä.
- Jälkimmäisessä tapauksessa myös tulon verovuosi muuttuisi TVL 62 § :ään lisättäväksi ehdotetun uuden 2 momentin nojalla.

Esityksen keskeinen sisältö

3) Palkkaennakoiden ilmoittamisaikaa pidennettäisiin

- Palkkaennakoiden ilmoittaminen erillään kyseisen palkanmaksukauden ”varsinaisen” palkanmaksun tiedoista on osoittautunut käytännössä työlääksi ja tarpeetonta hallinnollista taakkaa aiheuttavaksi.
- Ehdotetaan, että työsopimuslaissa tarkoitettua ennakkopalkkaa koskevat tiedot voisi ilmoittaa saman palkanmaksukauden myöhemmin maksettavaa palkkaa koskevien tietojen antamiselle säädetyssä määräajassa edellyttäen, että palkat maksetaan saman kalenterikuukauden aikana.
- Sama koskisi yhtiön sellaiselle yhtiömiehelleen maksamaa palkkaa, jota ei pidetä yhtiöön työsuhteessa olevana.
- Huomattava, ettei muutos poista ongelmia niissä tilanteissa, jossa palkan-maksukauden ”varsinainen” palkka maksetaan vasta seuraavan kuukauden aikana. Lievennyksen ulottaminen näihin tilanteisiin ei ole TVL 110 § :n tulon jaksottamista koskevien säännösten puitteissa mahdollista.

Esityksen keskeinen sisältö

4) Verovapaiden kustannusten korvausten ilmoittamisaikaa pidennettäisiin

- Nykyinen ilmoittamisaika, 5 päivää maksamisesta, on tarpeettoman lyhyt ottaen huomioon, että tietoja käytetään lähinnä vain verovalvonnan tarpeisiin.
- Ehdotetaan, että verovapaat kustannusten korvaukset voisi ilmoittaa kuukausittain viimeistään seuraavan kuukauden viidentenä päivänä.

5) Kansalaistoiminnassa maksettujen vähäisten kertasuoritusten ilmoittamis-aikaa pidennettäisiin

- Kansalaistoiminnassa suoritusten maksaminen tapahtuu usein ilman palkan-laskentajärjestelmiä ja se hoidetaan yleensä vapaaehtoistyönä, jolloin viiden päivän ilmoittamisaika on koettu kohtuuttoman lyhyeksi.
- Ehdotetaan, että rekisteröidyn yhdistyksen maksamat enintään 200 euron suuruiset kertasuoritukset voisi suorituksen laadusta riippumatta ilmoittaa viimeistään seuraavan kuukauden viidentenä päivänä.

Esityksen keskeinen sisältö

6) Myöhästymismaksua koskevaa siirtymäaikaa jatkettaisiin

- Tulorekisterin käyttöönotto on käytännössä osoittautunut oletettua suuremmaksi muutokseksi yritysten palkkahallinnolle ja tilitoimistoille.
- Tämän vuoksi ilmoittajien toimintaprosesseja ja menettelyjä ei ole edelleenkään ehditty tai kyetty muuttamaan täysin yhteensopiviaksi tulorekisterin ilmoittamisaikataulujen kanssa.
- Vaikka ilmoittamiseen liittyvät käyttöönottovaiheen ongelmat ovatkin vähentyneet alkuvuoteen 2019 verrattuna, niitä voidaan olettaa esiintyvän vielä vuoden 2020 puolellakin.
- Muutosten toteuttamiselle ilman ilmoitusten myöhästymiseen normaalisti liittyvää sanktion uhkaa on perusteltua antaa enemmän aikaa kuin alun perin oli ennakoitu olevan tarpeen.
- Ehdotetaan, että myöhästymismaksun käyttöönoton siirtymäaikaa jatkettaisiin vuoden 2020 loppuun asti.